

Edyta Spodarczyk

Warunki adaptacji koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu w gminach na przykładzie wybranych gmin województwa pomorskiego

Problemy Zarządzania, Finansów i Marketingu 30, 531-540

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EDYTA SPODARCZYK¹
Akademia Morska w Gdyni

WARUNKI ADAPTACJI KONCEPCJI SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI BIZNESU W GMINACH NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH GMIN WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Streszczenie

Założenia koncepcji społecznej odpowiedzialności mogą być, zdaniem autorki, w pełni realizowane, jeżeli wszyscy członkowie danej społeczności będą tych zasad przestrzegać, czyli w warunkach społeczności odpowiedzialnej. Celem artykułu jest ustalenie, czy w środowisku, jakim jest gmina, istnieją po stronie mieszkańców oraz przedstawicieli urzędów gmin podstawy do funkcjonowania koncepcji społecznej odpowiedzialności. Na podstawie badań przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz przedstawicieli urzędów gmin z terenu województwa pomorskiego zdiagnozowano bariery i możliwości wdrażania koncepcji społecznej odpowiedzialności oraz nakreślono perspektywy rozwoju tej koncepcji w środowisku gminy.

Słowa kluczowe: koncepcja społecznej odpowiedzialności, ISO 26000, gmina

Istota koncepcji społecznej odpowiedzialności

Próba uporządkowania różnych podejść do definiowania i interpretacji koncepcji społecznej odpowiedzialności stało się opublikowanie przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną ISO w 2010 r. normy ISO 26000 Guidance on social responsibility. Norma ta jest uniwersalna i może być wykorzystywana przez różne organizacje (przedsiębiorstwa, organizacje non profit, samorządy itd.). Definiuje koncepcję społecznej odpowiedzialności jako „odpowiedzialność organizacji za wpływ jej decyzji i działań (produkty, serwis, procesy) na społeczeństwo i środowisko, poprzez przejrzyste i etyczne zachowanie, które

¹ e.spodarczyk@wpit.am.gdynia.pl.

przyczynia się do zrównoważonego rozwoju, zdrowia i dobrobytu społeczeństwa, bierze pod uwagę oczekiwania interesariuszy, jest zgodne z obowiązującym prawem i spójne z międzynarodowymi normami zachowania, jest spójne z organizacją i praktykowane w jej relacjach. (...) W celu usystematyzowania wiedzy o CSR oraz doprecyzowania wartości, którymi powinny posługiwać się organizacje (nie tylko biznesowe) w swojej działalności, projekt normy ISO 26000 wyróżnia następujące obszary tej społecznej odpowiedzialności:

- a) ład organizacyjny,
- b) prawa człowieka,
- c) stosunki pracy,
- d) ochrona środowiska naturalnego,
- e) relacje z konsumentami,
- f) zaangażowanie społeczne”².

Uniwersalny charakter normy ISO 26000 pozwala wykorzystać założenia charakterystyczne dla koncepcji społecznej odpowiedzialności także przez jednostki samorządu terytorialnego. Jednostki samorządu terytorialnego mogą odegrać szczególną rolę w inicjowaniu i kształtowaniu tej koncepcji z powodu swojego miejsca w społeczności lokalnej. Samorząd charakteryzuje się względną neutralnością i z powodu swojego statusu powinno mu zależeć w szczególności sposób na zrównoważonym rozwoju lokalnego środowiska. Jako reprezentanci społeczności lokalnej, samorządy są wyposażone w konkretne narzędzia organizacyjno-prawne niezbędne do uruchomienia, wspierania i rozwijania współpracy między członkami społeczności lokalnej (mieszkańcy, NGO, przedsiębiorcy), prowadzącej do realizowania koncepcji społecznej odpowiedzialności przez budowanie społeczeństwa odpowiedzialnego³.

W kontekście przyjętych założeń teoretycznych, interesujące wydają się realia, jakie mogą towarzyszyć tym procesom. Znajomość możliwości i barier wynikających z postaw mieszkańców oraz przedstawicieli samorządów pozwoli na ustalenie szans stosowania koncepcji społecznej odpowiedzialności w środowisku lokalnym. Pozwoli także na nakreślenie perspektyw rozwoju tej koncepcji.

² ISO 26000, <http://www.odpowiedzialnafirma.pl/o-csr/iso-26000> (6.03.2013).

³ Szerzej o roli jednostek samorządu terytorialnego w inicjowaniu i kreowaniu koncepcji społecznej odpowiedzialności: E. Spodarczyk, *Inicjowanie i kreowanie koncepcji społecznej odpowiedzialności w środowisku lokalnym. Koncepcja Złotego Trójkąta*, artykuł został złożony do druku w czasopiśmie „Zarządzanie i Edukacja” Wydawnictwa Szkoły Wyższej im. B. Jańskiego.

Charakterystyka badania⁴

W październiku 2012 roku przeprowadzono badanie, którego głównym celem było ustalenie możliwości i barier stosowania koncepcji społecznej odpowiedzialności w środowisku lokalnym na przykładzie gminy. Cele szczegółowe badania przedstawiają się następująco:

1. Ustalenie możliwości stosowania koncepcji społecznej odpowiedzialności w opinii mieszkańców i przedstawicieli urzędu gminy.
2. Ustalenie barier stosowania koncepcji społecznej odpowiedzialności w opinii mieszkańców i przedstawicieli urzędu gminy.

Bazując na rozważaniach dotyczących roli władz lokalnych w inicjowaniu i rozwijaniu koncepcji społecznej odpowiedzialności w środowisku lokalnym, zwrócono w badaniu szczególną uwagę na to, jak władze wykorzystują posiadany potencjał oraz jakie czynniki po stronie społeczności lokalnej sprzyjają, a jakie stanowią bariery dla stosowania koncepcji społecznej odpowiedzialności.

Badanie przeprowadzono wśród przedstawicieli mieszkańców gmin wiejskich województwa pomorskiego oraz przedstawicieli urzędów gmin. Wybór gmin wiejskich nie był przypadkowy. Autorka przyjęła założenie, że środowisko gminy wiejskiej jest stosunkowo nieliczne. Ze względu na niewielki obszar, w środowisku lokalnym występować mogą bliższe powiązania między mieszkańcami oraz mieszkańcami a przedstawicielami władz lokalnych, co może sprzyjać poczuciu wspólnoty. Założono, że powyższe uwarunkowania mogą stanowić podwaliny sprzyjające stosowaniu koncepcji społecznej odpowiedzialności w środowisku lokalnym.

W badaniu mieszkańców udział wzięło 18 osób, które reprezentowały dziewięć gmin wiejskich z terenu województwa pomorskiego. Aby poznać opinie władz lokalnych, przebadano przedstawicieli dwóch gmin (wicewójt gminy i sekretarz gminy). Próba została dobrana w wyniku doboru celowego.

Realizując założone cele, badanie przeprowadzono w formie sondażu. Wykorzystano metodę pogłębionego wywiadu grupowego (badanie wśród mieszkańców w dwóch grupach liczących 9 i 10 osób) oraz metodę indywidualnego wywiadu pogłębionego (badanie wśród przedstawicieli władz lokalnych). Opracowano dwa odrębne scenariusze wywiadu. W scenariuszu pogłębionego wywiadu grupowego poruszano takie kwestie, jak:

- działania władz gminy na rzecz mieszkańców, środowiska, przedsiębiorców – w opinii mieszkańców,

⁴ Badanie nie jest reprezentatywne, ma charakter pilotażowy.

- zainteresowanie władz gminy potrzebami lokalnej społeczności – w opinii mieszkańców,
- oczekiwania mieszkańców wobec władz lokalnych,
- działania władz gminnych dotyczące integracji społeczności lokalnej na rzecz wspólnych celów,
- czynniki sprzyjające kreowaniu wśród członków lokalnej społeczności odpowiedzialności wobec siebie wzajemnie i środowiska,
- czynniki ograniczające kreowanie wśród członków lokalnej społeczności odpowiedzialności wobec siebie wzajemnie i środowiska,
- działania radnych na rzecz lokalnej społeczności,
- działania NGO na rzecz lokalnej społeczności,
- poziom zaufania mieszkańców do władz lokalnych,
- postawa mieszkańców gminy wobec angażowania się w życie lokalnej społeczności.

Scenariusz indywidualnego pogłębionego wywiadu dotyczył podobnych zagadnień i obejmował następujące kwestie:

- znajomość koncepcji społecznej odpowiedzialności,
- prowadzenie przez władze lokalne dobrowolnych działań na rzecz społeczności lokalnej (mieszkańców, NGO, przedsiębiorców, środowiska), wykraczających poza obowiązki narzucone przez ustawodawcę,
- czynniki sprzyjające stosowaniu koncepcji społecznej odpowiedzialności w środowisku lokalnym,
- czynniki ograniczające możliwość stosowania koncepcji społecznej odpowiedzialności w środowisku lokalnym,
- znajomość potrzeb społeczności lokalnej,
- ocena zaangażowania mieszkańców/przedsiębiorców/NGO w życie lokalnej społeczności,
- plany odnośnie do realizacji koncepcji społecznej odpowiedzialności w gminie.

Na etapie gromadzenia danych, w badaniu wśród mieszkańców gmin, autorka nie używała terminu „koncepcja społecznej odpowiedzialności”, ponieważ większości respondentów termin ten był nieznan. Problem taki w mniejszym stopniu wystąpił podczas wywiadów z przedstawicielami władz lokalnych.

Wyniki badania przeprowadzonego wśród mieszkańców gmin województwa pomorskiego

Jak już wspomniano, w badaniu udział wzięło 18 osób, reprezentujących dziewięć gmin wiejskich z terenu woj. pomorskiego. Wśród respondentów było jedenaście kobiet i ośmiu mężczyzn w wieku od 31 do 60 lat, wszyscy badani mieli wykształcenie średnie. Trzynaście osób pracowało, dwie – prowadziły działalność gospodarczą, jedna osoba była na emeryturze, natomiast dwie osoby były bezrobotne. Każdy z wywiadów trwał około 140 minut. Respondenci wypowiadali się chętnie, wchodzili ze sobą w interakcje, wykazywali też dużą zgodność w wyrażanych opiniach.

Respondenci zgodnie twierdzili, że w wyniku działań władz gminnych pozytywne zmiany zaszły w rozwoju infrastruktury (chodniki, drogi, tereny zielone, remonty budynków, nowe obiekty sportowe), a pod względem estetyki, miejscowości które zamieszkują także zmieniają się na lepsze. Respondenci podkreślają także znaczenie funduszy unijnych w realizowaniu tych inwestycji. Różnie jednak oceniają aktywność władz w pozyskiwaniu tych środków oraz motywy tych działań („Pozyskują środki, żeby zrobić coś, co widać, bo inaczej ich ludzie nie wybiorą”; „U nas i tak dostają pensje, to się nie wysilają, żeby zabiegać o dodatkowe pieniądze”; „To tylko kłopot, ktoś musi zabrać się do dodatkowej roboty”; „W innych gminach jest lepiej, bo wszystko zależy od ludzi, którzy są u władzy”).

Na pytanie o działania władz na rzecz lokalnych przedsiębiorców, badani twierdzą, że takich działań w zasadzie nie ma („Brak wsparcia”; „Brak zielonego światła na uruchomienie działalności”; „Szkolenia unijne jakieś są, ale zupełnie nieprzydatne”). Pojawiają się także wypowiedzi, że nie wszyscy przedsiębiorcy są traktowani jednakowo przez władze lokalne („Rodziny radnych mają zwolnienia z podatków”; „Krewni wójta zielone światło mają, w małym środowisku wszystko widać”). Respondenci sądzą jednak, że przedsiębiorcy wcale nie oczekują zainteresowania ze strony władz lokalnych, ponieważ ze względu na niesprzyjające przepisy prawne, biurokrację nie zawsze działają zgodnie z prawem („Nie chcą, żeby Urząd się nimi interesował, bo łamią prawo”). W opinii badanych, środowisko lokalnych przedsiębiorców jest ze sobą skonfliktowane, panuje rywalizacja, nie ma świadomości wspólnych problemów i interesów, przedsiębiorcy nie chcą się integrować („Integracja? Każdy sobie”).

Respondenci, na pytanie o współpracę władz lokalnych i organizacji pozarządowych (NGO) na rzecz społeczności lokalnej nie dostrzegają raczej takich

działań („U nas nie ma takich organizacji”; „Co robią? Nic nie robią”; „Bez-sensowne szkolenia dla bezrobotnych, po których i tak nie ma pracy”; „To tylko strata pieniędzy, ale przecież ktoś zarobić musi”).

Respondenci twierdzą, że działania na rzecz środowiska naturalnego władze prowadzą, ponieważ są z tych działań rozliczane. Część respondentów uważa, że aby zwiększyć skuteczność tych praktyk, władze powinny zadbać o świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska naturalnego („Najgorsi są ludzie. Śmieci wywożą do lasu”; „Pałą śmieci, sami to wdychają, ich dzieci też. Trzeba im uświadomić, że szkodzą przede wszystkim sobie”).

Badani uważają, że władze lokalne nie interesują się potrzebami lokalnej społeczności. Zainteresowanie pozorne pojawia się przed wyborami i pod koniec kadencji, a po wyborach władze przestają zajmować się potrzebami mieszkańców („Przed wyborami rozmawiają i obiecują. Na tym się kończy”; „Wolą nie znać potrzeb, bo i tak nie mają środków na ich zaspokojenie”; „przez całą kadencję nic się nie da zrobić, bo budżet, a pod koniec kadencji sami pytają, co jeszcze i nawet znajdują środki”).

Respondenci pytani o oczekiwania wobec władz lokalnych uważają, że władze te mają do dyspozycji na potrzeby gminy bardzo ograniczony budżet i narzucone przez władze centralne plany do wykonania, co w konsekwencji skutkuje tym, że niewiele dla społeczności lokalnej mogą zrobić. Radni natomiast, zamiast reprezentować interesy mieszkańców, troszczą się o własny interes („Oczekuję, żeby władza centralna pozwoliła rządzić”; „Radni niewiele mogą, a i tak boją się narazić wójtowi”). Konkretnych oczekiwań wobec władz lokalnych badani nie sprecyzowali.

Na pytanie o działania władz lokalnych na rzecz integracji mieszkańców, respondenci wymieniają przede wszystkim organizowanie imprez rozrywkowych i kulturalnych, zajęcia tematyczne dla mieszkańców organizowane przez Gminny Dom Kultury, otwarte sesje w Urzędzie Gminy. Zgodnie jednak za-uważają, że zainteresowanie mieszkańców tymi wydarzeniami jest niewielkie i z każdym rokiem spada. Przyczyna takiego stanu rzeczy tkwi, zdaniem badanych, w samych mieszkańcach, którzy nie mają potrzeby integracji, wykazują postawę roszczeniową oczekując, że ktoś coś zrobi za nich („Dla seniorów – brak zainteresowania. Imprezy – przychodzi kilka osób”; „Ludzie odwracają się od wszelkiej aktywności”; „Sesje są otwarte, a ludzi brak. Przychodzą na sesję, jak mają problem osobisty”; „Ludzie chcą, żeby im dać, a nie brać w czymś udział i coś zrobić”).

Zdaniem respondentów, narastający problem braku zaangażowania mieszkańców w życie kulturalne społeczności lokalnej oraz niechęć do integrowania się wynika z tego, że zaostrzają się różnice w statusie materialnym i pozycji społecznej ludzi. Powoduje to podziały społeczne, zawiść, nieufność, a nawet wrogość. Ludzie nie mają ochoty na dodatkową aktywność, zamykają się w domach, aktywność ograniczając do oglądania telewizji i korzystania z komputera i internetu. W opinii badanych, małe środowisko, gdzie „wszyscy o wszystkim wiedzą” nie sprzyja integracji („Kiedyś była integracja, dziś siedzą w domu przy telewizorze i komputerze”; „Plotkują, krytykują się wzajemnie, nic nie dają od siebie”; „Ludzie są leniwi”). Poza tym część badanych uważa, że przyczyną niskiej aktywności mieszkańców jest słabe rozpropagowanie informacji dotyczących spotkań, imprez itp. Nie wszyscy jednak podzielają ten pogląd, uważając że informacje są dostępne dla mieszkańców, np. na stronach internetowych urzędów gmin, na tablicach ogłoszeń, niektóre informacje przekazywane są także w kościele.

Respondenci są zgodni co do przyczyn małego zainteresowania sprawami związanymi z szeroko pojętą sferą zarządzania gminą (wybory, uchwały, decyzje radnych, itd.). Uważają, że ludzie są rozczarowani sprawującymi władzę w gminie, nie mają też poczucia możliwości współdecydowania o tym, co dzieje się na ich terenie („Ludzie nie chodzą na wybory, bo i tak to nic nie zmieni”; „Uchwały? Podwyższą sobie diety, a w gminie i tak nic się nie robi”). Niepokojące są opinie badanych na temat mechanizmu przebiegu lokalnych wyborów. Respondenci uważają, że kandydaci uciekają się do nieuczciwych praktyk („Przekupują, dają pieniądze za oddane głosy”; „Starsi ludzie dostają pod kościołem kartki, jak mają głosować”)⁵. Badani deklarują zaufanie do władz lokalnych na niskim poziomie.

Na pytanie, jakie działania można podjąć w celu pobudzenia zaangażowania społeczności lokalnej oraz zwiększenia odpowiedzialności wobec siebie wzajemnie i środowiska, respondenci nie potrafili udzielić konkretnych odpowiedzi. Wyrażali wątpliwość czy powyższy cel można w ogóle osiągnąć.

Na zakończenie spotkania badani zostali poproszeni o wystawienie ocen⁶ poszczególnym członkom społeczności lokalnej (mieszkańcom, władzy lokalnej, NGO oraz przedsiębiorcom) za zaangażowanie i poczucie odpowiedzialno-

⁵ Są to poważne zarzuty, autorka nie ocenia ich prawdziwości, natomiast pojawienie się takich opinii, nawet jeśli nieprawdziwych, zdecydowanie negatywnie wpływa na zaufanie mieszkańców do władz lokalnych i nie sprzyja koncepcji społecznej odpowiedzialności.

⁶ Skala ocen 1–5, gdzie 1 – ocena najniższa; 5 – ocena najwyższa.

ści wobec innych członków społeczności. Po krótkiej dyskusji oceny były następujące: mieszkańcy – 1, władze lokalne – 2; NGO – trudno powiedzieć, ponieważ respondenci nie dostrzegają działań tych organizacji lub twierdzą, że nie są skierowane do nich; przedsiębiorcy – 1,5.

Wyniki badania prowadzonego wśród przedstawicieli urzędów gmin województwa pomorskiego

Przeprowadzono dwa indywidualne wywiady pogłębione z przedstawicielami urzędów gmin. Respondenci, mimo zapewnienia o anonimowym charakterze badania, odpowiadali na pytania w sposób ogólnikowy.

Przedstawiciele urzędów gmin twierdzili, że termin „koncepcja społecznej odpowiedzialności” nie jest im obcy („Tak, coś o tym słyszałem”; „Trochę czytałem”). Zapytani, czy przywołać definicję, chętnie na to przystawali.

Na pytanie o dobrowolne działania prowadzone na rzecz społeczności gminy, odpowiedzi były zróżnicowane. Podkreślano natomiast, że na działania dodatkowe brakuje środków i czasu („Tak, pomagamy, jeśli jest sytuacja nadzwyczajna, klęska żywiołowa uruchamiamy środki poza funduszem pomocniczym”; „Organizujemy dogodne dla mieszkańców godziny na załatwianie spraw w urzędzie”; „Nie ma możliwości takiej pomocy dla przedsiębiorstw, brak środków i ludzi”).

Wśród czynników sprzyjających stosowaniu koncepcji społecznej odpowiedzialności wymieniano sytuacje wyjątkowe, w których niesienie pomocy jest naturalnym odruchem oraz dobrą wolą urzędników. Nie motywuje się jednak pracowników urzędu do takich zachowań („Uprzejmość nie jest nagradzana”). Podkreślano natomiast dobre relacje urzędów z NGO zapewniając, że we współpracy z tymi organizacjami urzędy mogą realizować dobre praktyki.

Respondenci byli zgodni co do czynników ograniczających stosowanie koncepcji społecznej odpowiedzialności. Wymieniali brak środków na dodatkowe działania, brak dobrej komunikacji z mieszkańcami gminy i przedsiębiorstwami. Twierdzono również, że większość mieszkańców wykazuje postawę roszczeniową lub bierną, co nie wpływa na dobre relacje.

Zapytani o znajomość potrzeb społeczności gminnej, badani zapewnili, że potrzeby znają. Źródłem wiedzy są zebrania w urzędzie gminy, zebrania wiejskie, opinie sołtysów.

Już jednak w odpowiedzi na kolejne pytanie, respondenci oceniając zaangażowanie poszczególnych grup tworzących społeczność gminy stwierdzili, że zaangażowanie to jest na bardzo niskim poziomie („Ludzie nie przychodzą na zebrania”; „W imprezach organizowanych przez gminę uczestniczy niewiele

osób, a imprez jest naprawdę dużo. Potem mówią, że nic się nie dzieje”). Przedsiębiorcy w opinii badanych są mało aktywni, nie zrzeszają się („Może należą do jakichś Cechów Rzemiosła, ale my tego nie śledzimy”). Ponownie pozytywnie oceniono aktywność NGO („Są to organizacje aktywne, współpracują z nami”; „Przychodzą z pomysłami”). Prośbę o ocenę społeczności gminy pod względem zaangażowania spełnił tylko jeden respondent, wystawiając następujące noty: mieszkańcy – 1; urząd gminy – 3; przedsiębiorcy – 1; NGO – 3.

Respondenci twierdzą, że chcieliby wprowadzać w swoich gminach koncepcję społecznej odpowiedzialności. Planują w tym celu zachęcać mieszkańców do aktywnego włączania się w prace nad zagospodarowaniem gminy. Deklarują również, że będą próbować skuteczniej docierać do mieszkańców przez NGO.

Podsumowanie

Z uwagi na rolę i miejsce jednostek samorządu terytorialnego w społeczności lokalnej, urzędowi gmin autorka przypisała początkowo możliwości w inicjowaniu i kreowaniu koncepcji społecznej odpowiedzialności. Wyniki badań wskazują jednak na występowanie wielu barier, zarówno po stronie urzędów, jak i mieszkańców. Bariery są przede wszystkim brak wiedzy co do istoty koncepcji społecznej odpowiedzialności oraz korzyści, jakie dać może gminie jej stosowanie. Żaden z respondentów nie deklarował jakiegokolwiek wsparcia czy informowania o koncepcji ze strony władz centralnych. Członkowie lokalnej społeczności nie integrują się wokół spraw gminy, nie odbierają problemów gminy jako własnych. Nie rozumieją wzajemnie swoich potrzeb i nie wykazują nimi większego zainteresowania. Występują także problemy w komunikacji. Poszczególne grupy są rozczarowane zarówno postępowaniem innych, jak i własnym (może najmniej zastrzeżeń wobec siebie mają przedstawiciele urzędów gmin). Społeczność dostrzega brak etyki w swoich zachowaniach. Budzi to zniechęcenie i nieufność. Trudno w takich okolicznościach doszukiwać się znamion społeczności odpowiedzialnej, która stanowić miałaby bazę do wdrażania koncepcji społecznej odpowiedzialności.

Pojawia się pytanie, czy na gruncie gminy koncepcja społecznej odpowiedzialności ma rację bytu. Na podstawie wyników badania, trudno doszukać się przesłanek co do jej stosowania. Autorka uważa, że niezadowolenie z obecnej sytuacji, wbrew pozorom jest taką przesłanką. Brak satysfakcji z tego, co dzieje się w gminie, brak zadowolenia z siebie i z innych grup może być motorem zmian. Trudno jednak liczyć tu na wiodącą rolę urzędu gminy. Impuls do zmian

wynikających z wprowadzenia koncepcji społecznej odpowiedzialności, wskazanie kierunków i korzyści z nich wynikających oraz roli poszczególnych grup społecznych w gminie może natomiast przypaść w udziale uczelniom, które z racji położenia geograficznego, tematyki prac badawczych dysponują odpowiednią wiedzą. W przeciwnym razie realizacja koncepcji społecznej odpowiedzialności w gminach wiejskich może nie mieć perspektyw.

THE CONDITIONS FOR ADOPTING THE CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY CONCEPT IN LOCAL COMMUNITIES ON THE EXAMPLE OF SELECTED LOCAL COMMUNITIES OF POMORSKIE VOIVODESHIP

Summary

Assumptions of the concept of corporate social responsibility can be, according to the author, realized if all members of the community will follow these principles, that is in the condition of social responsibility. The purpose of the paper is to determine if there are the bases for the functioning of the concept of social responsibility in the environment such a local community. Based on conducted research among citizens and representatives of municipalities offices from the Pomorskie voivodeship there are diagnosed barriers and opportunities for implementing the concept of social responsibility. Also there is presented the perspective of the development of this concept in the local community environment.

Keywords: the concept of corporate social responsibility The ISO 26000, local community

Translated by Edyta Spodarczyk